

ที่ มท ๐๐๑๘.๑/ว ๑๕๒๑

ถึง สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ กำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และจังหวัดมุกดาหารได้ซักซ้อมวิธีการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนโดยกำหนดให้กรณีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตามหนังสือจังหวัดมุกดาหาร ที่ มท ๐๐๑๘.๑/ว ๖๕๕๗ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ จากการตรวจติดตามการแก้ไขปัญหาของกรมการปกครองพบว่า สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียนยังดำเนินการด้วยความล่าช้าไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ จึงขอให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ถือปฏิบัติตามหนังสือสั่งการดังกล่าวโดยเคร่งครัด

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๔๒๖๑-๑๘๑๗

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๕๕๖

ถึง ที่ทำการปกครองจังหวัด ทุกจังหวัด และสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ กำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และกรมการปกครองได้ชักชวนวิธีปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนโดยกำหนดให้กรณีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๙๒๐๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ จากการตรวจติดตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวพบว่า สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียนยังดำเนินการด้วยความล่าช้าไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งกำชับให้อำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือสั่งการโดยเคร่งครัด

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๒-๓

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๙๒๐๑

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๘๐ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙

๓. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๘๒๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามาตราฐาน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง แจ้งให้ดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนจะต้องดำเนินการตามมาตรการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ๓ ด้าน คือ ด้านทะเบียน ด้านอาญา และด้านวินัย และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามาตราฐานและเยียวยาทางทะเบียนให้แก่ผู้ถูกระทบสิทธิซึ่งจะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน นั้น

กรมการปกครองตรวจพบว่า พฤติการณ์ในการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน บางกรณี ยกตัวอย่างเช่น กรณีถูกบุคคลอื่นแอบอ้างใช้ชื่อและรายการทางทะเบียน (สวมตัว) และนำรายการทางทะเบียนดังกล่าวไปกระทำทุจริตทางทะเบียนหลายท้องที่ ได้แก่ การยื่นขอมีบัตร การแจ้งย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนชื่อและชื่อสกุล การจดทะเบียนสมรส เป็นต้น จึงทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ บางกรณีอาจมีสาเหตุจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของสำนักทะเบียน โดยเฉพาะสำนักทะเบียนอำเภอซึ่งมักจะมีการแต่งตั้งโยกย้ายปลัดอำเภอและสับเปลี่ยนงานอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนรวมทั้งผู้บังคับบัญชาของสำนักทะเบียนในระดับพื้นที่บางแห่ง ไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนเท่าที่ควร ถึงแม้กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองจะได้กำหนดมาตรการและแนวทางเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนเพิ่มเติมขึ้น รวมถึงการพัฒนาและจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกให้สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลางก็ตาม แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้มีกรณีร้องเรียนและสื่อมวลชนนำเสนอข่าวอยู่บ่อยครั้ง

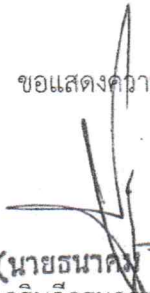
กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น สามารถแก้ไขปัญหามาตราฐานและเยียวยาประชาชนที่ถูกกระทบสิทธิด้านการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ เอาใจใส่ และให้ความสำคัญตลอดจนการควบคุม กำกับดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และ

/สำนักทะเบียน ...

สำนักทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จึงได้จัดทำประเด็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาประชาชนผู้ถูกระทบสิทธิ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรณีการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นตัวชี้วัดของอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่จะต้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้อำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนาคม จงจรัส)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๒-๓

ประเด็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแก้ไขปัญห
กรณีการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการทางทะเบียนของบุคคลอื่น

ประเด็นที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นาย ส. ถูกนาย ร. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน (บัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์) ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร เพียงครั้งเดียว โดยผู้แอบอ้างไม่ได้นำชื่อและรายการทางทะเบียนของ นาย ส. ไปกระทำทุจริตที่สำนักทะเบียนใด (รายการบุคคลอยู่ที่เดิม) เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งยกเลิก บ.ป.๑ ที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องรอให้สำนักบริหารการทะเบียนบันทึกยกเลิกรายการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนก่อนแล้วจึงจะสามารถจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ นาย ส. ใช่หรือไม่

ความเคลื่อนไหวทางทะเบียน นาย ส.

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖	ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
ปี พ.ศ. ๒๕๓๘	ถูก นาย ร. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
ปี พ.ศ. ๒๕๔๑	ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
ปี พ.ศ. ๒๕๔๔	ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
ปี พ.ศ. ๒๕๕๔	ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร ตรวจสอบพบว่า มีบุคคลอื่นแอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘

ปัจจุบันชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านที่ อ.เมืองกำแพงเพชร
มิได้มีการทุจริตแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลแจ้งย้ายไปอยู่ที่อื่น
โดยมิชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

NOTE.

กรมการปกครอง ดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบด้วยระบบคอมพิวเตอร์พร้อมกันทั้งประเทศเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ตั้งแต่บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่ ๔ เป็นต้นมา

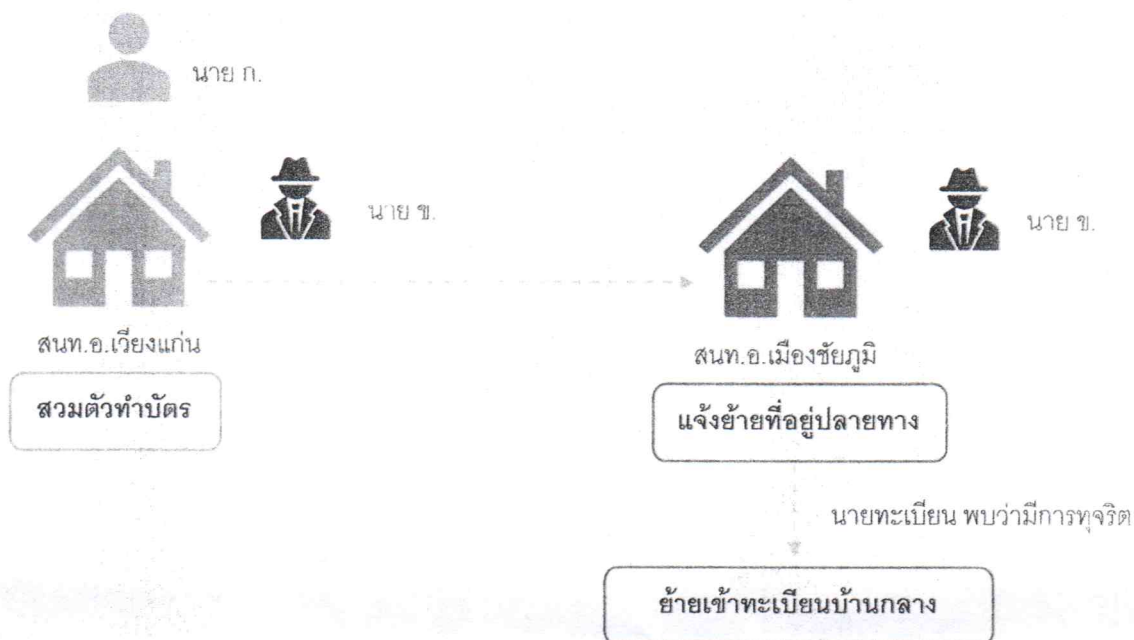
บัตรประจำตัวประชาชนที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (มีเลขคำขอมีบัตรได้ภาพ)

บัตรประจำตัวประชาชนที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (ไม่มีเลขคำขอมีบัตรได้ภาพ)

แนวทางการแก้ไขปัญหา เนื่องจากการออกบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอำเภอไม่สามารถที่จะบันทึกสาเหตุการยกเลิก บ.ป. ๑ รายการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนได้ จึงต้องทำหนังสือแจ้งไปยังส่วนบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียน เพื่อบันทึกสาเหตุการยกเลิกในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนั้น เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งยกเลิกคำขอมีบัตร บ.ป.๑ พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้กับ นาย ส. ผู้ถูกสวมตัวทำบัตร ซึ่งเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงโดยทันที โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียน บันทึกสาเหตุการยกเลิกในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนให้แล้วเสร็จก่อนแต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ นาย ก. มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ที่ สนท.อ.เวียงแก่น ต่อมาถูกนาย ข. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เวียงแก่น แล้วแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ไปในท้องที่ สนท.อ.เมืองชัยภูมิ เมื่อมีการตรวจสอบพบการกระทำทุจริตดังกล่าว นายทะเบียน อ.เมืองชัยภูมิ จะย้ายชื่อและรายการบุคคลของ นาย ก. เข้าทะเบียนบ้านกลางได้หรือไม่

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้มีการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนและแจ้งย้ายที่อยู่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อพบว่ามีกรกระทำทุจริต สนท.อ.เมืองชัยภูมิ จะต้องยกเลิกการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์และจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน การที่นายทะเบียนดำเนินการย้ายรายการบุคคลดังกล่าวเข้าในทะเบียนบ้านกลางเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และให้ สนท.อ.เวียงแก่น ทำหนังสือแจ้งให้สำนักบริหารการทะเบียน ปรับปรุงรายการคืนให้กับ นาย ก. เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงไว้ตามสถานะเดิม (เสมือนไม่มีการทุจริตแจ้งย้ายที่อยู่มาก่อน) และเมื่อสำนักบริหารการทะเบียนปรับปรุงรายการบุคคลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงจะสามารถแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับ นาย ก. ได้

ประเด็นที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นาย ร. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนของ นาย ย. ที่ อ.วังม่วง จ.สระบุรี ปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงตรวจสอบพบว่ามีการทุจริต แต่คำขอมิบัตร บ.ป. ๑ และหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เก็บไว้ที่อำเภอสุรนายหรือถูกทำลาย อ.วังม่วง จึงแก้ไข (เหยยวยา) ปัญหาทางทะเบียนและจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับ นาย ย. เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง แต่ไม่ได้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด เนื่องจากเห็นว่าการทุจริตสวมตัวทำบัตรเกิดขึ้นนานแล้ว คดีจึงขาดอายุความตามกฎหมาย ดังนั้น นายอำเภอจะสั่งให้ยุติการดำเนินการคดีอาญาและด้านวินัยได้หรือไม่ อย่างไร

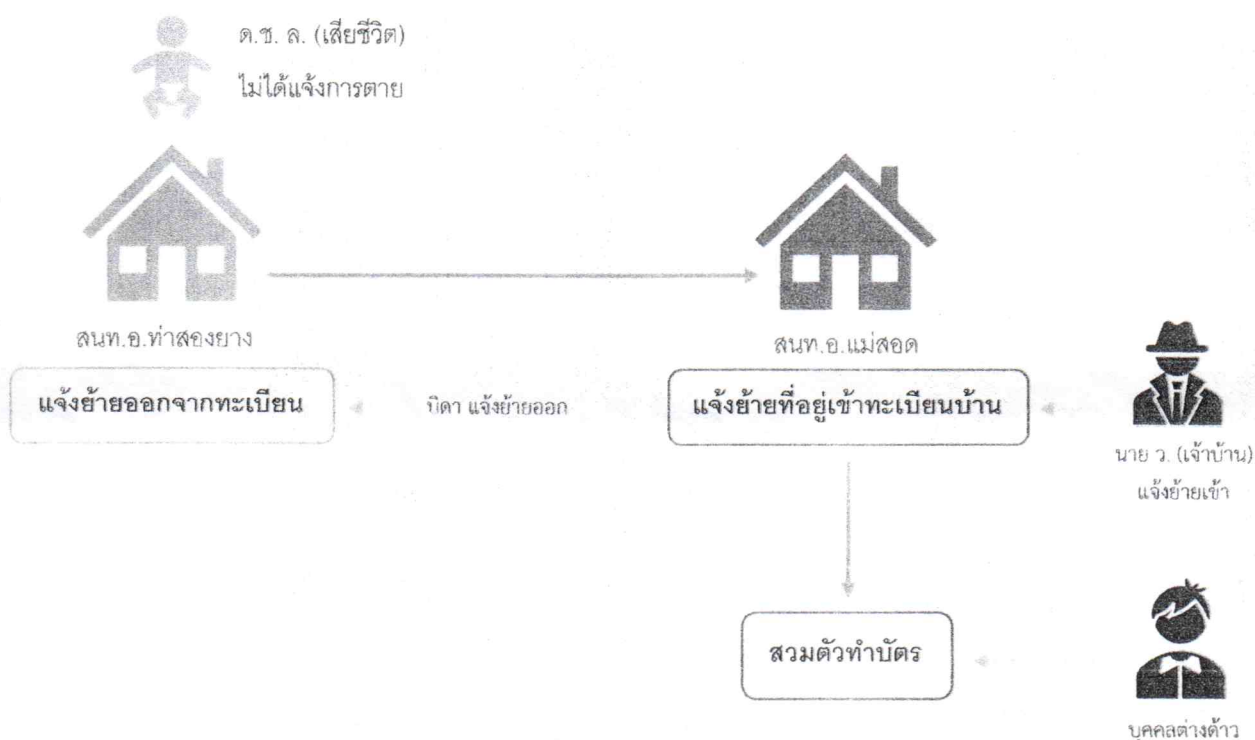
ความเคลื่อนไหวทางทะเบียน นาย ย.	
ปี พ.ศ. ๒๕๓๕	ถูก นาย ร. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๓๙	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๔๓	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๔๘	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๕๔	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง
ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	ขอมิบัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.วังม่วง และตรวจสอบพบว่า นาย ร. แอบอ้างสวมตัวทำบัตรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัจจุบันชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านที่ อ.วังม่วง
มิได้มีการทุจริตแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลแจ้งย้ายไปอยู่ที่อื่น
โดยมิชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

NOTE.
หนังสือกระทรวงมหาดไทย
ที่ มท ๐๓๐๔.๖/ว ๓๒๓
ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีทุจริต
ทางทะเบียนและบัตรประจำตัว
ประชาชน ๓ ด้าน ได้แก่
ด้านทะเบียน
ด้านคดีอาญา
และด้านวินัย

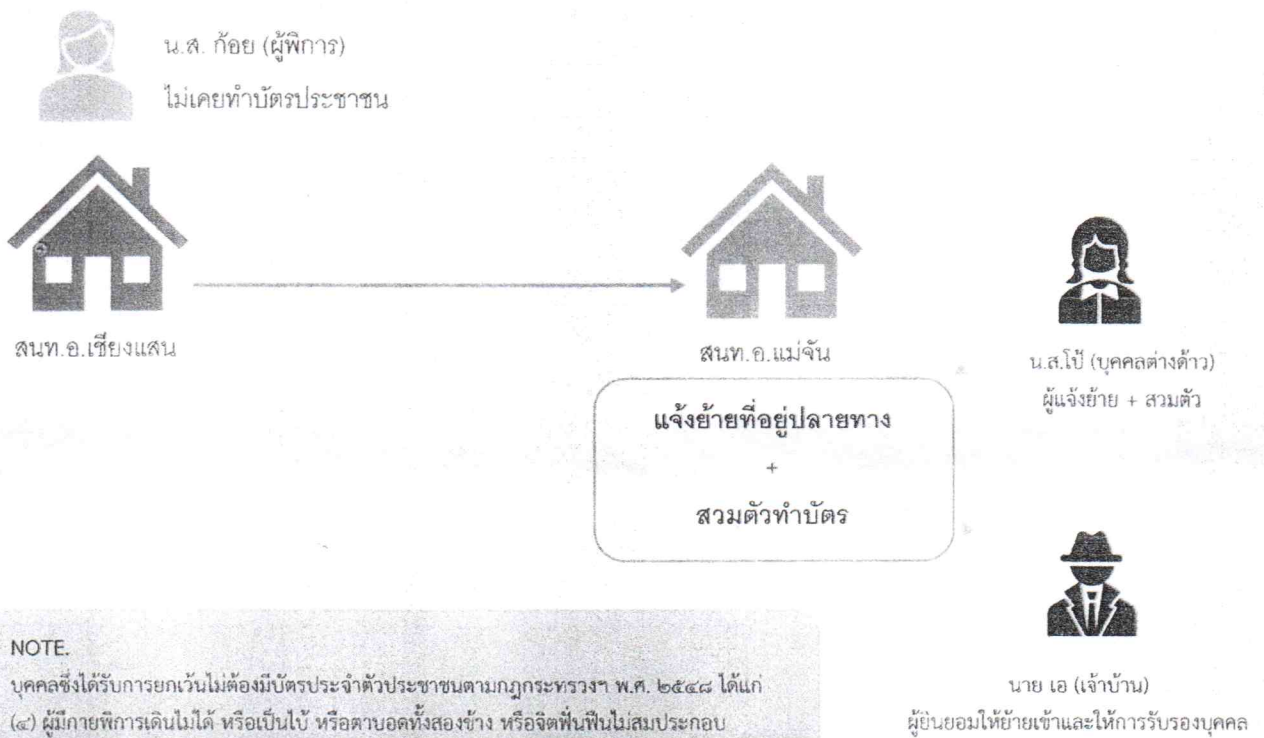
แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีหลักฐานเอกสาร เช่น คำขอมิบัตรฯ (บ.ป.๑) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ที่เก็บไว้ที่อำเภอสุรนายหรือถูกทำลาย อำเภอจะต้องดำเนินการแจ้งความไว้เป็นหลักฐานและตรวจสอบฐานข้อมูลที่สำนักทะเบียนบริหารการทะเบียนได้ SCAN จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนหรืออาจขอตรวจสอบไปยังสำนักบริหารการทะเบียนว่ามีการจัดเก็บเอกสารไว้ในระบบไมโครฟิล์มหรือไม่ ส่วนการดำเนินคดีอาญาให้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะได้ขาดอายุความไปแล้วหรือไม่ สำหรับการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในขณะนั้น (ด้านวินัย) จะต้องตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดหรือไม่ หากเห็นว่ากรณีเกิดขึ้นมานานมากแล้วและไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีมูลกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ให้เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นพิจารณาให้ความเห็น

ประเด็นที่ ๔ ด.ช. ล. มีชื่อและรายการบุคคลในท้องที่ สนท.ท่าสองยาง จ.ตาก และเสียชีวิตตั้งแต่ยังเป็นเด็ก แต่บิดามารดาไม่ได้แจ้งการตาย ต่อมา นาย ว. มาขอซื้อสูติบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านโดยจ่ายเงินค่าตอบแทนให้บิดามารดา จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท จากนั้นจึงให้บิดาแจ้งย้ายชื่อ ด.ช. ล. เข้าทะเบียนบ้านของ นาย ว. ซึ่งเป็นเจ้าบ้านในเขตท้องที่ สนท.อ.แม่สอด และยินยอมให้ นาย ส. ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าวแอบอ้างนำรายการทางทะเบียนของ ด.ช. ล. ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวประชาชนในท้องที่ อ.แม่สอด ต่อมา อ.แม่สอด ตรวจสอบพบว่าการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จึงยกเลิกรายการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด สำหรับรายการบุคคลของ ด.ช. ล. สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้มีการทุจริตโดยการแจ้งย้ายที่อยู่ ด.ช. ล. ออกจากทะเบียนบ้าน ที่ สนท.อ.ท่าสองยาง ต่อมาย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่ สนท.อ.แม่สอด และสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ดังนั้น สำนักทะเบียนทั้งสองแห่ง จะต้องจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ยกเลิกเพิกถอนเอกสารหลักฐานการแจ้งย้ายออก การแจ้งย้ายเข้า และบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายและบันทึกในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน แล้วแต่กรณี หลังจากนั้นให้ประสานไปยังสำนักบริหารการทะเบียน เพื่อปรับปรุงรายการบุคคลคืนให้กับ ด.ช. ล. ไว้ตามสถานะเดิม (เสมือนไม่มีการทุจริตการย้ายที่อยู่มาก่อน) และเมื่อสำนักทะเบียนกลางได้ปรับปรุงรายการบุคคลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ให้ สนท.อ.ท่าสองยาง แจ้งเจ้าบ้านหรือผู้ที่รู้เห็นการตายของ ด.ช. ล. มาดำเนินการแจ้งการตายให้ถูกต้องตามที่ระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนดไว้

ประเด็นที่ ๕ น.ส.ก้อย เป็นคนพิการ (มีบัตรคนพิการ) มีชื่อและรายการบุคคลในเขตท้องที่ สนท.อ.เชียงใหม่ และไม่เคยยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนมาก่อน ได้ขายรายการทะเบียนของตนเองให้กับ น.ส.โป้ ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว จากนั้น น.ส.โป้ แอบอ้างรายการทางทะเบียนแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางและยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนที่ สนท.อ.แม่จัน โดยมี นาย เอ. (เจ้าบ้าน) ให้การรับรองบุคคล ต่อมาทางราชการได้จัดสวัสดิการให้เงินแก่ผู้พิการ เดือนละ ๕๐๐ บาท น.ส.ก้อย เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงต้องการทำบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประกอบการยื่นคำร้องขอสวัสดิการและเปิดบัญชีธนาคาร จึงร้องเรียนต่อนายอำเภอให้ย้ายรายการบุคคลของตนเองกลับคืนที่อยู่เดิมและจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้เมื่อ สนท.อ.เชียงใหม่ ได้รับคำร้องและตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้วว่ามี การแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลของ น.ส.ก้อย ทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนจริง ให้ทำหนังสือ แจ้ง สนท.อ.แม่จัน ตรวจสอบข้อเท็จจริงและ จำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ยกเลิกเพิกถอน เอกสารหลักฐานการแจ้งย้ายที่อยู่และจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย พร้อมทั้งบันทึกในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน แล้วจึงทำหนังสือแจ้งให้สำนักทะเบียนกลาง ปรับปรุงรายการบุคคลคืนให้กับ น.ส.ก้อย ไว้ตามสถานะเดิม (เสมือนไม่มีการทุจริตการย้ายที่อยู่มาก่อน) และเมื่อ สำนักทะเบียนกลางได้ปรับปรุงรายการบุคคลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว สนท. อ.เชียงใหม่ สามารถทำบัตรประจำตัว ประชาชนให้กับ น.ส.ก้อย (ผู้ร้อง) จึงจะเป็นการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้แก่เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงได้

ประเด็นที่ ๖ นาย ค. บวชเป็นพระภิกษุและสามเณรตั้งแต่วัยเป็นเด็ก ไม่เคยยื่นคำขอมิบัติประจำตัวประชาชนมาก่อน มีชื่อและรายการอยู่ในเขตท้องที่ สนท.อ.แม่เมาะ อุทยานฯ ง. แอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๖๔ หลายท้องที่ได้แก่ อ.แม่เมาะ ๒ ครั้ง อ.ฝาง ๒ ครั้ง อ.เมืองเชียงใหม่ ๑ ครั้ง และสำนักงานเขตจอมทอง กทม. ๒ ครั้ง เมื่อ นาย ค. ลาสิกขา จึงมายื่นคำขอมิบัติ บ.ป.๑ ที่ อ.แม่เมาะ ตามที่ตนเอง มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน ดังนั้น หากมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเป็นที่ยุติว่า นาย ค. เป็นเจ้าของ รายการบุคคลที่แท้จริง และ อ.แม่เมาะ ได้ยกเลิกคำขอมิบัติประจำตัวประชาชน (บ.ป. ๑) ทั้ง ๒ รายการที่ดำเนินการ โดยมีขอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องรอผลให้ท้องที่อื่นๆ ยกเลิกคำขอมิบัติ บ.ป. ๑ ที่ดำเนินการโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายทั้งหมดก่อนแล้วจึงจะทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับนาย ค. ใช่หรือไม่ อย่างไร

นาย ค. (พระภิกษุ)

ไม่เคยทำบัตรประชาชน

สนท.อ.แม่เมาะ

สวมตัวทำบัตร ๒ ครั้ง

สนท.อ.ฝาง

สวมตัวทำบัตร ๒ ครั้ง

สนท.อ.เมืองเชียงใหม่

สวมตัวทำบัตร ๑ ครั้ง

สนง.เขตจอมทอง

สวมตัวทำบัตร ๒ ครั้ง

นาย ง. (ผู้สวมตัวทำบัตร)

NOTE.

บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แก่ (๓) ภิกษุ สามเณร นักพรตและนักบวช

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้ถึงแม้จะมีการกระทำทุจริตทางทะเบียนหลายท้องที่ แต่เป็นการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนเพียงอย่างเดียว โดยนาย ง. ผู้แอบอ้างไม่ได้นำรายการบุคคลของ นาย ค. ไปกระทำทุจริตทางทะเบียนอื่นหรือแจ้งย้ายที่อยู่ไปที่อื่น (รายการทางทะเบียนไม่มีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม) ดังนั้นเมื่อ สนท.แม่เมาะ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเป็นที่ยุติว่าใครเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงก็สามารถแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนให้กับ นาย ค. เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงได้ทันทีแล้วให้รวบรวมข้อเท็จจริงแจ้งให้สำนักทะเบียนท้องที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็นต้องรอผลการดำเนินการจากสำนักทะเบียนท้องที่อื่นๆ

ประเด็นที่ ๗ ปรากฏชื่อ นาย น. อายุ ๔๕ ปี ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๑๐/๑๑๐ ม.๑๑ ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ไม่มีการเคลื่อนไหวทางทะเบียน เมื่อมีการเลือกตั้งจะปรากฏชื่อของ นาย น. ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ทุกครั้ง จากนั้นมีผู้แอบอ้างนำสำเนาทะเบียนบ้านของ นาย น. ไปยื่นคำขอมีบัตรฯ (บ.ป. ๑) กรณีขอเป็นครั้งแรก ที่ อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ ต่อมาส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้รับแจ้งเบาะแสจากเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าผู้ที่ถือบัตรประจำตัวประชาชนในชื่อ นาย น. น่าจะเป็นบุคคลสัญชาติจีน สื่อสารภาษาไทยไม่ค่อยได้ และจากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเชื่อว่าน่าจะไม่ใช่เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง ดังนั้น สนท.อ.ปางมะผ้า จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง

นาย น. อายุ 45 ปี

ไม่มีความเคลื่อนไหวทางทะเบียน

สนท.อ.ปางมะผ้า

สนท.อ.หนองบัวระเหว

สวมตัวทำบัตร
กรณี ขอเป็นครั้งแรก
อายุขณะทำบัตร 45 ปี

บุคคลแอบอ้าง
สวมตัวทำบัตร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้ สนท.อ.ปางมะผ้า อาจย้ายชื่อและรายการบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง ซึ่งจะต้องตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงเสียก่อนและดำเนินการตามที่ระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ หรือหากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเชื่อว่าการมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านของ นาย น. น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากไม่มีการเคลื่อนไหวทางทะเบียน ไม่มีตัวตนและไม่มีผู้ใดรู้จัก เป็นเหตุให้มีการนำรายการบุคคลมาแอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน นายทะเบียนอาจพิจารณาดำเนินการสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนและจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้นำรายการบุคคลมากระทำทุจริตได้อีก

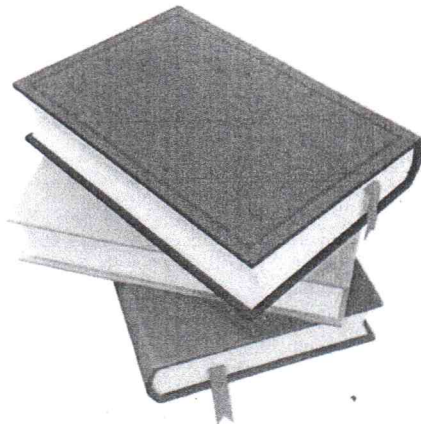
ประเด็นที่ ๘ กรณีหลักฐานทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการกระทำทุจริต เช่น ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ คำขอมีบัตร บ.ป. ๑ ที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์สูญหาย หรือถูกทำลาย แต่สำนักบริหารการทะเบียนมีการ SCAN จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนหรือระบบภาพถ่ายไมโครฟิล์ม หากจะจำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอน จะต้องดำเนินการอย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีหลักฐานทางทะเบียนที่สำคัญสูญหายหรือถูกทำลาย สำนักทะเบียนอาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและแจ้งความไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการจำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอน ให้ตรวจคัดจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบันทึกข้อความเสนอนายอำเภอหรือนายทะเบียนให้มีคำสั่งจำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอนรายการทางทะเบียน ทั้งนี้ เพื่อให้ปรากฏเป็นหลักฐานแล้วให้ทำหนังสือแจ้งให้สำนักทะเบียนกลาง ดำเนินการบันทึกและจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนต่อไป โดยแนบบันทึกข้อความที่นายอำเภอหรือนายทะเบียน มีคำสั่งให้จำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอน และเอกสารที่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวไปพร้อมด้วย

ประเด็นที่ ๙ กรณีจำหน่ายรายการ การยกเลิกหรือเพิกถอน คำขอมีบัตรฯ (บ.ป.๑) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ฯลฯ เมื่ออำเภอ / เขต / เทศบาล / สนท.อ. / สนท.ท้องถิ่น มีคำสั่งจำหน่าย รายการทางทะเบียน ยกเลิกหรือเพิกถอน เนื่องจากเกิดจากการกระทำทุจริต จะต้องบันทึกยกเลิกในเอกสาร เพียงอย่างเดียวหรือไม่ อย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้จะต้องบันทึกการจำหน่ายรายการ ยกเลิกหรือเพิกถอนทั้งในหลักฐานเอกสาร และบันทึกในฐานข้อมูลการทะเบียน พร้อมทั้ง SCAN เอกสารจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลด้วยทุกครั้ง สำหรับ คำขอมีบัตรฯ (บ.ป.๑) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ฯลฯ ที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แต่มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนหรือระบบภาพถ่ายไมโครฟิล์มให้แจ้งให้สำนักบริหารการทะเบียน บันทึกให้

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างอิง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติกรณีเกิดการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ส่งการให้สำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดตาม นัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ นั้น

เนื่องจากปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การสั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร การจำหน่ายรายการทะเบียน การยกเลิกหรือเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียน การบันทึกรายการในฐานข้อมูลทางการทะเบียน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ด้วย

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ตลอดจนการดำเนินการกรณีมีการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการทะเบียน การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด และ/หรือทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตด้วย ตลอดจนการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนแก่เจ้าของรายการผู้สุจริตที่ถูกกระทบสิทธิให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และเพื่อมิให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนในการดำเนินการดังกล่าว จึงให้ยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ และถือปฏิบัติตามแนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ดังต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

(๑) ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี มอบหมายเจ้าหน้าที่คนหนึ่งที่รับผิดชอบ หรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการ ต้องไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องด้วยกับกรณีดังกล่าว โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและรายการทางทะเบียน แสวงหาพยานหลักฐานเพื่อให้ทราบพฤติการณ์การดำเนินการทางทะเบียนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการต่อไป

(๒) ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและรายการทางทะเบียน ให้ตรวจสอบจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เรียกหลักฐานเอกสารทางทะเบียนและหลักฐานเอกสาร

/ราชการ ...

ราชการอื่นที่มีอยู่ ตลอดจนการสอบปากคำพยานบุคคล เช่น ผู้แจ้งเรื่อง เจ้าของรายการ บิดามารดา ญาติ ไกลชิดหรือบุคคลอื่นที่รู้จักและรู้เห็นเป็นอย่งดีในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์ตัวบุคคลและให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนครบถ้วน หากต้องการหลักฐานเอกสารเพิ่มเติม หรือตรวจสอบหลักฐานเอกสารไปยังสำนักทะเบียนอื่น หรือหน่วยงานราชการซึ่งเป็นผู้ออกหลักฐานเอกสารราชการดังกล่าว ให้ดำเนินการได้ตามความจำเป็นและเร่งรัดติดตามผลทุกกระยะ พร้อมทั้งต้องชี้แจงให้ผู้แจ้งเรื่อง หรือผู้ร้องเรียน/ร้องทุกข์ ทราบไว้ด้วย

(๓) รวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง พร้อมความเห็นสรุปเสนอผู้ที่ได้มอบหมายหรือแต่งตั้ง พิจารณาสั่งการ ซึ่งหากไม่มีมูลความจริงให้ยุติเรื่องและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่หากผลการตรวจสอบพบว่ามีมูลกระทำทุจริตทางทะเบียน ให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การสั่งระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อน การจำหน่ายรายการบุคคล การปรับปรุงรายการทางทะเบียนราษฎร การยกเลิกและเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียน การบันทึกยกเลิกรายการในฐานข้อมูลการทะเบียน เป็นต้น การแก้ไข(เยียวยา)ปัญหาทางทะเบียนให้แก่ผู้สุจริตที่ถูกกระทบสิทธิ การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ ตลอดจนการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมกระทำผิด ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนแจ้งว่าเจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียน ด้วย ควรเสนอปรับย้ายเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ทันที

การตรวจสอบข้อเท็จจริง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้เสนอความเห็นพร้อมเหตุผลความจำเป็นต่อผู้ที่ได้มอบหมายหรือแต่งตั้ง เพื่อขอขยายระยะเวลาดำเนินการได้อีก ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๑๕ วัน รวมแล้วไม่เกิน ๓๐ วัน

๒. การดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

(๑) หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ หรือเจ้าของรายการที่แท้จริงซึ่งถูกแอบอ้างไม่มีตัวตนอยู่แล้ว ให้นำทะเบียน สั่งระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อน หรือจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้าน แล้วแต่กรณี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ ประกอบกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการได้แจ้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ.๒๕๕๑ และดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑๐ หรือข้อ ๑๑๐/๑ แล้วแต่กรณี โดยเคร่งครัด

(๒) หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการผู้อื่น โดยที่เจ้าของรายการแท้จริงยังมีตัวตนอยู่จริง ให้นำทะเบียน ปรับปรุงแก้ไขรายการทางทะเบียนของเจ้าของรายการแท้จริง กลับคืนเข้าในทะเบียนบ้านหลังเดิมก่อนที่จะมีการดำเนินการโดยมิชอบทางทะเบียน เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ให้พิจารณาให้เป็นไปตามความเป็นจริง

(๓) ให้เพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนราษฎรที่มีการดำเนินการโดยมิชอบ เช่น สูติบัตร มรณบัตร แบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนบ้าน เป็นต้น โดยหมายเหตุให้ทราบถึงที่มาของการเพิกถอน แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) กรณีมีการแอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้นำนายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งจำหน่ายหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ ได้แก่ คำขอ บ.ป.๑ ใบรับคำขอมีบัตร (บ.ป.๒) หรือใบแทนใบรับคำขอมีบัตร(บ.ป.๒ ก) และคู่มือ ทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน(บ.ป.๕) พร้อมทั้ง

เรียกบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการกระทำผิดดังกล่าวคืน เพื่อดำเนินการจำหน่ายด้วย โดยหมายเหตุให้ทราบถึงสาเหตุและที่มาของการจำหน่ายหลักฐานเอกสาร เช่น “จำหน่ายเนื่องจากสวมตัว/แสดงเอกสารเท็จ/มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ...ตามหนังสือ...ลงวันที่... หรือตามบันทึก ปจว.ที่... ลงวันที่...” เป็นต้น แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กรณีมีการนำชื่อและรายการที่แอบอ้างไปขอตั้งหรือเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อรอง หรือชื่อสกุล ให้นำนายทะเบียนท้องที่ยกเลิกหลักฐานทางทะเบียนและเรียกหนังสือสำคัญเกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อรอง หรือชื่อสกุลคืนจากผู้แอบอ้างพร้อมทั้งหมายเหตุการยกเลิกในหลักฐาน หรือหนังสือสำคัญ โดยกรณี มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ ว่า “ยกเลิกเพราะผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสัญชาติไทยขัดต่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ.๒๕๐๕” หรือในกรณีแอบอ้างสวมตัวทางทะเบียน ว่า “ยกเลิกเนื่องจากแอบอ้างสวมตัวผู้อื่น ตามหนังสือ...ลงวันที่...” แล้วลงชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) กรณีมีการนำชื่อและรายการที่แอบอ้างไปจดทะเบียนครอบครัว ให้นำนายทะเบียนบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการของผู้แอบอ้างไว้เป็นหลักฐานในทะเบียนครอบครัว แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการจำหน่ายรายการบุคคล หรือรายการทางทะเบียน การยกเลิกหรือเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนตามข้อ ๒ (๑) ถึง (๖) ที่มีการจัดเก็บเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรหรือจัดเก็บหลักฐานเอกสารดังกล่าวไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนด้วย ให้บันทึกการจำหน่ายรายการ การยกเลิก/เพิกถอนหลักฐานที่เกี่ยวข้องในฐานข้อมูลการทะเบียน แล้วแต่กรณี โดยบันทึกให้ทราบสาเหตุและที่มาของการจำหน่ายรายการ ยกเลิกหลักฐานดังกล่าว หรือบันทึกให้เป็นไปตามระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลทางการทะเบียน นั้น ๆ ทั้งนี้ ห้ามมิให้บันทึกสาเหตุการจำหน่ายหรือการยกเลิก เป็น “อื่น ๆ”

๓. การแก้ไข(เยียวยา)ปัญหาทางทะเบียน ให้ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของผู้บังคับบัญชาที่ต้องเร่งรัดติดตามการแก้ไขรายการทางทะเบียน เพื่อคืนสถานะทางทะเบียนให้แก่เจ้าของรายการที่แท้จริง ซึ่งถูกกระทบสิทธิโดยสุจริต ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินคดีอาญา หรือการดำเนินการทางวินัย ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

(๑) กรณีรายการทางทะเบียนไม่มีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม ให้นำนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งการให้ดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่เจ้าของรายการที่แท้จริง ทั้งนี้

(๒) กรณีรายการทางทะเบียนมีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม ให้นำอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ที่ได้รับแจ้งเรื่อง หรือข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ เป็นผู้รับผิดชอบในการแจ้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือแจ้งการย้ายที่อยู่รายการบุคคลที่แท้จริงเพื่อร่วมกันปรับปรุงแก้ไขรายการ ยกเลิก/เพิกถอนการดำเนินการทางทะเบียนที่มีชอบให้กลับคืนเป็นของเจ้าของรายการที่แท้จริงตามเดิมเสมือนไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไป ทั้งนี้ต้องแจ้งให้เจ้าของรายการที่แท้จริงทราบทุกระยะ

(๓) กรณีที่เห็นว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง เนื่องจากต้องอาศัยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงในหลายท้องที่และมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เมื่อได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้รวบรวมข้อเท็จจริงส่งให้กรมการปกครอง(สำนักบริหารการทะเบียน) ทราบทันที เพื่อจะได้ติดตามเร่งรัดและประสานการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย

๔. การดำเนินการทางคดีอาญา ให้นำนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี หรืออาจมอบหมายให้หัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้างาน

ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เป็นผู้แจ้งความ ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ โดยทำเป็นหนังสือระบุถึง พฤติการณ์การกระทำความผิดโดยสังเขป ผู้กระทำความผิดทุกคน (ถ้ารู้) บทมาตราที่กระทำความผิด พร้อมรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ส่งให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสอบสวนในเขตท้องที่ ทั้งนี้ ไม่ต้องพิจารณาว่าการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะได้ขาดอายุความไปแล้วหรือไม่

สำหรับบทกฎหมายที่จะใช้อ้างให้อาผิดผู้กระทำความผิดให้ถือวันที่มีการกระทำความผิด เช่น วันที่แจ้งการเกิด วันที่แจ้งการย้ายที่อยู่ วันที่ยื่นคำขอมิบัตร วันที่ยื่นขอเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล เป็นต้น ให้พิจารณาบทบัญญัติกฎหมาย ว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ ได้กำหนดถึงพฤติกรรมการกระทำ หรือองค์ประกอบอย่างไร เป็นองค์ประกอบของความผิดไว้ ซึ่งในการกระทำของผู้แอบอ้างทุจริตทางทะเบียนในกรณีเดียวอาจผิดต่อกฎหมายหลายบท โดยกฎหมายที่อาจเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๕๐ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)

(๒) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ มาตรา ๑๔ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๖ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๒)

(๓) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

(๔) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๔ (บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน)

(๕) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙/๑ มาตรา ๒๖๙/๔ และมาตรา ๒๖๙/๕

และหากผลการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ในบทมาตรานอกจาก (๑) - (๕) หรือกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายนั้นด้วย

๕. การดำเนินการทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดวินัย แจ้งผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ พิจารณาสั่งลงโทษ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนแจ้งว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตจำนวนหลายราย หรือมีพฤติการณ์รู้เห็นเชื่อมโยงกับกระบวนการกระทำทุจริตกรณีดังกล่าวด้วย หรือเห็นว่าจะมีผลกระทบต่อการสอบสวนของคณะกรรมการ หรืออาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการอย่างร้ายแรง ควรมีคำสั่งพักราชการ หรือให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี ตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กำหนดไว้

สำหรับการพิจารณาโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน อ.ก.พ.กระทรวงมหาดไทย ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๔ ให้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับและพิจารณาโทษในสถานหนักตามควรแก่กรณี

๖. การรายงานผลการดำเนินการ ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา มีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึง ข้อ ๕ ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทราบทุกกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด พร้อมสำเนาเอกสารและรับรองถูกต้องทุกฉบับ

เมื่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ได้รับรายงาน ให้พิจารณาตรวจสอบการดำเนินการ ว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ หากเห็นว่ายังไม่ถูกต้อง ครบถ้วนในประเด็นใด ให้แจ้งความเห็นและแนวทางดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งติดตามเร่งรัดผลการดำเนินการทุกกระยะให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

เมื่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร พิจารณาเห็นว่าอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ดำเนินการถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นของจังหวัด/กรุงเทพมหานคร พร้อมสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ แจ้งให้กรมการปกครองทราบทุกกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด

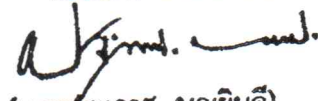
การติดตามผลดำเนินการทางคดีอาญาและทางวินัย ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ มีหน้าที่เร่งรัดติดตามทุกกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด แล้วแจ้งผลให้กรมการปกครองทราบ

๗. การแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าผู้แอบอ้างสวมตัว ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ได้นำรายการหรือหลักฐานทางทะเบียนไปใช้กระทำทุจริตต่อเนื่อง ไปถึงหน่วยงานอื่นด้วย ให้หน่วยงานที่ตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือ การร้องเรียน/ ร้องทุกข์ เป็นผู้แจ้งประสานงานกับอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล เมืองพัทยา หรือหน่วยงานอื่น เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการกับผู้กระทำผิด และหลักฐานเอกสารทางทะเบียนหรือเอกสาร ราชการอื่นที่มีการออกโดยมิชอบดังกล่าว ตามอำนาจหน้าที่ในส่วนเกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณีทุจริต ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเกิดขึ้นในเขตท้องที่ ต้องพิจารณาดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๖ ด้วยเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากการสั่งการที่มีอยู่ก่อนนี้ได้กำหนดไว้เป็นการชัดหรือแย้งกับแนวทางดังกล่าวข้างต้น ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนนี้ แทน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งแนวทางการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตร ประจำตัวประชาชน ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลและเมืองพัทยา ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ บุญยินดี)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๒๒-๓